EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 1.10.2025.
COM(2025) 582 final

2025/0310 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Unije u vezi s odlukom sudionica Sektorskog dogovora o izvoznim kreditima za civilne zrakoplove u pogledu razvrstavanja dužnika prema riziku u *de minimis* transakcijama koje obuhvaćaju poljoprivredne zrakoplove

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj se Prijedlog odnosi na stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u vezi s razvrstavanjem dužnika prema riziku u transakcijama s vrijednošću izvoznog ugovora manjom od 5 milijuna USD (*de minimis* transakcije) koje obuhvaćaju poljoprivredne zrakoplove na temelju Sektorskog dogovora o izvoznim kreditima za civilne zrakoplove („sektorski dogovor o zrakoplovima” ili „SDZ”) u Sporazumu o službeno podupiranim izvoznim kreditima („Sporazum”).

Ovim se Prijedlogom predlaže izmjena pravila utvrđenih u SDZ-u koja se odnose na određivanje cijena službene potpore za transakciju na koju se primjenjuje SDZ, a posebice na postupke razvrstavanja dužnika prema riziku. SDZ propisuje da prije primjene alternativnog ili novog razvrstavanja dužnika prema riziku sudionice SDZ-a moraju zatražiti ažuriranje popisa razvrstavanja dužnika prema riziku. S obzirom na znatno administrativno opterećenje koje taj zahtjev donosi, tajništvo OECD-a 30. srpnja 2025. predložilo je izmjenu SDZ-a isključivanjem *de minimis* transakcija koje obuhvaćaju poljoprivredne zrakoplove iz postupka razvrstavanja dužnika prema riziku. Ovim se aktom predlaže prihvaćanje predložene izmjene.

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Sporazum o službeno podupiranim izvoznim kreditima

Riječ je o džentlmenskom dogovoru između Unije, SAD-a, Kanade, Japana, Koreje, Norveške, Švicarske, Australije, Novog Zelanda, Turske i Ujedinjene Kraljevine („sudionice”) čija je svrha osigurati okvir za pravilnu upotrebu službeno podupiranih izvoznih kredita. U praksi to znači da se nastoje stvoriti ravnopravni tržišni uvjeti (tržišno natjecanje temeljeno na cijeni i kvaliteti izvezene robe i usluga, a ne na odobrenim financijskim uvjetima) te spriječiti subvencioniranje i narušavanje trgovine povezano sa službeno podupiranim izvoznim kreditima. Sporazum je stupio na snagu u travnju 1978. na neodređeno vrijeme. Administrativno je ugrađen u OECD i ima potporu tajništva OECD-a, ali nije akt OECD-a[1].

Neka pravila utvrđena u Sporazumu sektorska su i detaljno su opisana u sektorskim prilozima Sporazumu (tzv. sektorski dogovori). SDZ nalazi se u Prilogu III. Sporazumu i njime se nastoji osigurati okvir za predvidljivu, usklađenu i transparentnu upotrebu službeno podupiranih izvoznih kredita za prodaju ili najam zrakoplova i povezane robe i usluga navedenih u točki 4. podtočki (a) SDZ-a. Nastoje se promicati i jednaki uvjeti za takve izvozne kredite. SDZ je stupio na snagu 1. veljače 2011.

Sporazum i SDZ preneseni su u pravo Unije Uredbom (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenog 2011. te su time postali pravno obvezujući u Uniji[2]. Revizije uvjeta Sporazuma ugrađuju se u pravo EU-a delegiranim aktima donesenima na temelju članka 2. te uredbe.

---

1 Kako je utvrđeno u članku 5. Konvencije OECD-a.

2 Uredba (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ (SL L 326, 8.12.2011., str. 45.).

2.2. Sudionice sektorskog dogovora o zrakoplovima i donošenje odluka

SDZ ima 11 sudionica („sudionice SDZ-a”), a riječ je o Australiji, Brazilu, Kanadi, Europskoj uniji, Japanu, Koreji, Novom Zelandu, Norveškoj, Švicarskoj, Ujedinjenoj Kraljevini i Sjedinjenim Američkim Državama[3].

Europska komisija zastupa Uniju na sastancima sudionica SDZ-a te u pisanim postupcima kojima sudionice donose odluke. Odluke o svim izmjenama Sporazuma donose se konsenzusom.

2.3. Predviđeni akt sudionica SDZ-a

Cilj je predviđenog akta izmijeniti postupke razvrstavanja prema riziku iz Dodatka II. odjeljka 1. SDZ-a. U Dodatku II. utvrđuju se postupci koji se primjenjuju pri određivanju cijena službene potpore za transakciju na koju se primjenjuje SDZ. U Odjeljku 1. utvrđeni su postupci razvrstavanja prema riziku.

Sudionice SDZ-a dogovorile su popis razvrstavanja dužnika prema riziku. Takva razvrstavanja odražavaju nadređeni neosigurani kreditni rejting dužnika dobiven na temelju zajedničke ljestvice kreditnog rejtinga, kao što je ona koju koriste agencije za kreditni rejting.

U odjeljku 1. točki II. Dodatka II. SDZ-u propisano je da svaka sudionica SDZ-a prije upotrebe alternativnog ili novog razvrstavanja prema riziku šalje zahtjev tajništvu OECD-a za ažuriranje popisa razvrstavanja prema riziku na temelju alternativnog ili novog razvrstavanja prema riziku. Općenito se pokazalo da je to administrativno zahtjevno.

U skladu s postojećim pravilima sudionice SDZ-a u *de minimis* transakcijama mogu zaobići ažuriranje popisa razvrstavanja prema riziku tako da dužniku dodijele razvrstavanje prema riziku „8”. Međutim, ta se mogućnost čini pretjerano strogom.

Stoga je tajništvo OECD-a 30. srpnja 2025. sudionicama SDZ-a poslalo prijedlog za odobrenje pisanim postupkom do 3. studenog 2025. kako bi se izmijenio tekst SDZ-a i omogućila veća fleksibilnost postupka dodjele rejtinga dužniku u *de minimis* transakcijama koje obuhvaćaju poljoprivredne zrakoplove, što čini 89 % svih *de minimis* transakcija za koje su preuzete obveze u razdoblju od 2011. do 2023. Ovim se aktom predlaže da za takve transakcije sudionice SDZ-a ne bi trebale zahtijevati ažuriranje popisa razvrstavanja prema riziku, nego bi mogle slobodno primjenjivati razvrstavanje koje smatraju primjerenim, a da dužniku ne moraju dodijeliti prestrogu kategoriju rizika „8”.

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Postupak razvrstavanja prema riziku oduzima dosta vremena tajništvu OECD-a, a administrativno opterećuje i sudionice SDZ-a. Nadalje, valja napomenuti da je više od 99,9 % *de minimis* prijedloga podnesenih od 2011. prihvaćeno bez osporavanja.

S obzirom na to, EU podupire prijedlog izmjene SDZ-a pojednostavnjenjem postupka razvrstavanja prema riziku za *de minimis* transakcije koje obuhvaćaju poljoprivredne zrakoplove.

Stoga se preporučuje da Unija u pisanom postupku sudionica SDZ-a podrži prijedlog da se iz postupka razvrstavanja dužnika prema riziku isključe *de minimis* transakcije koje obuhvaćaju poljoprivredne zrakoplove u skladu s Prilogom ovom Prijedlogu.

[3] Sudjelovanje je uglavnom isto kao u Sporazumu, uz razliku da je Brazil sudionica SDZ-a, ali ne i sudionica Sporazuma, dok Turska ne sudjeluje u SDZ-u iako je sudionica Sporazuma.

4. PRAVNA OSNOVA

4.1. Postupovna pravna osnova

4.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”[4].

4.1.2. Primjena na ovaj predmet

Predviđeni akt može presudno utjecati na sadržaj propisa EU-a, to jest na Uredbu (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenog 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ. To je zato što je u članku 2. te uredbe utvrđeno da „Komisija usvaja delegirane akte u skladu s člankom 3. radi izmjene Priloga II. kao posljedicu izmjena smjernica o kojima su se dogovorile sudionice Sporazuma”. To uključuje izmjene priloga Sporazumu.

Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

4.2. Materijalna pravna osnova

4.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije. Ako predviđeni akt ima dva cilja ili elementa te ako se može utvrditi da je jedan od ta dva cilja ili elementa glavni, a drugi samo sporedan, odluka na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a mora se temeljiti na samo jednoj materijalnoj pravnoj osnovi, naime onoj koju zahtijeva glavni ili prevladavajući cilj ili element.

4.2.2. Primjena na ovaj predmet

Glavni cilj i sadržaj predviđenog akta odnose se na izvozne kredite, što je u području primjene zajedničke trgovinske politike. Stoga je materijalna pravna osnova predložene odluke članak 207. UFEU-a.

4.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 207. stavak 4. prvi podstavak UFEU-a u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

[4] Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka protiv Vijeća, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke od 61. do 64.

2025/0310 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Unije u vezi s odlukom sudionica Sektorskog dogovora o izvoznim kreditima za civilne zrakoplove u pogledu razvrstavanja dužnika prema riziku u *de minimis* transakcijama koje obuhvaćaju poljoprivredne zrakoplove

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Smjernice navedene u Sporazumu o službeno podupiranim izvoznim kreditima („Sporazum”), uključujući one u Sektorskom dogovoru o izvoznim kreditima za civilne zrakoplove („sektorski dogovor o zrakoplovima” ili „SDZ”) iz Priloga III. Sporazumu, prenesene su i time su postale pravno obvezujuće u Uniji na temelju Uredbe (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća[5].

(2) Cilj je predviđene odluke o izmjeni SDZ-a isključiti transakcije s vrijednošću izvoznog ugovora manjom od 5 milijuna USD (*de minimis* transakcije) koje obuhvaćaju poljoprivredne zrakoplove iz postupka razvrstavanja dužnika prema riziku u skladu s Dodatkom II. odjeljkom 1. SDZ-a. Time bi se trebalo smanjiti administrativno opterećenje za sudionice SDZ-a i pojednostavniti rejting rizika dužnika.

(3) Primjereno je utvrditi stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u pisanom postupku sudionica SDZ-a jer će predviđena odluka biti obvezujuća za Uniju i moći će presudno utjecati na sadržaj prava Unije na temelju članka 2. Uredbe (EU) br. 1233/2011,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije jest da se podrži odluka sudionica SDZ-a o izmjeni SDZ-a radi isključivanja *de minimis* transakcija koje obuhvaćaju poljoprivredne zrakoplove iz postupka razvrstavanja dužnika prema riziku u skladu s Prilogom ovoj Odluci.

[5] Uredba (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenog 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ (SL L 326, 8.12.2011., str. 45.) („Uredba (EU) br. 1233/2011”).

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Komisiji.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik/Predsjednica